

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: li.dl@regeringskansliet.se

Remiss om åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid (Ds 2025:27)

Er beteckning: LI2025/01648

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker i stort utredningens förslag. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att staten även i fortsättningen bör ha det yttersta ansvaret för att det finns tillgång till veterinär service under beredskapstid och att privata aktörer behöver delta i jourverksamhet i högre utsträckning än idag.

Länsstyrelsen avstyrker dock förslaget om att minska det statliga åtagandet när det gäller veterinärvård för smådjur och delar inte utredningens bedömning att den privata veterinärmarknaden sannolikt skulle kunna lösa tillgången till vård för häst även under jourtid i södra Sverige. Länsstyrelsen anser att dessa förslag går emot målet för den nationella landsbygdspolitiken som syftar till att skapa livskraftiga landsbygder med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att om nivåerna för beredskapsersättningen ska fastställas med exakta summor i en förordning.

6.3.4 Ett lokalt eller regionalt ansvar för beredskapen

Länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att kommunerna, regionerna eller länsstyrelserna tar över ansvaret för att samordna den veterinära beredskapen. Samordning av den veterinära jourberedskapen på lokal eller regional nivå löser inte grundproblemet med brist på veterinärer på jourtid.

Länsstyrelsen håller med utredningen om att länsstyrelserna har goda kunskaper om den veterinära verksamheten i sitt län. Länsstyrelsen är dock tillsynsmyndighet över den veterinära verksamheten i länet, vilket skulle kunna innebära svårigheter om länsstyrelsen skulle anställa eller upphandla kliniskt verksamma veterinärer eller annan djurhälsopersonal för denna typ av beredskapsverksamhet. Nuvarande beredskapsområden är inte heller alltid är begränsade till ett län. Exempelvis sköts beredskap i västra Blekinge sedan flera år av Distriktsveterinärerna Kristianstad.

7.2 Omfattningen av det statliga åtagandet

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att det statliga åtagandet att säkerställa tillgång till veterinärvård inte längre ska avse sällskapsdjur, förutom möjlighet till avlivning av djurskyddsskäl.

Länsstyrelsen delar inte utredningens bedömning att den privata veterinärmarknaden sannolikt skulle kunna lösa tillgången till vård för häst även under jourtid i södra Sverige.

Länsstyrelsen anser inte att utredningen tillräckligt noga har utrett vilka konsekvenser en förändring av det statliga åtaganden för sällskapsdjur och häst skulle få.

Skäl för Länsstyrelsens ställningstagande

Fördelningen av djursjukhus för sällskapsdjur som har öppet dygnet runt är inte jämn över landet och för östra Blekinge innebär det i dagsläget en restid på över 2,5 timmar till närmaste sådant djursjukhus. För sällskapsdjur i Kalmar eller på Öland innebär det en restid på ytterligare en till två timmar. Detta är restider som från djurskyddssynpunkt inte är acceptabla vid alla sjukdomstillstånd/skador och förslaget riskerar därmed att medföra djurlidande och försämrade möjligheter till vård.

Det finns områden även i södra Sverige där tillgången till privatpraktiserande veterinärer på häst är begränsad. I Blekinge finns enligt länsstyrelsens kännedom enbart tre privata enmansföretag på häst och det saknas hästkliniker. Akuta sjukdomstillstånd på häst, till exempel kolik, kan innebära att hästarna inte är i transporterbart skick utan inledande veterinärvård i fält. Många hästar har även ett högt ekonomiskt värde. Om det statliga ansvaret för hälso- och sjukvård för häst tas bort i dessa områden riskerar sjuka och skadade hästar att utsättas för ett ökat

lidande och stora försämringar i möjligheten till vård, i värsta fall med död eller avlivning som följd. Det riskerar också att medföra stora ekonomiska konsekvenser för djurhållare.

Djursjukhus anger orsaker som ekonomi och personaltillgång som skäl till att de inte har möjlighet att hålla öppet dygnet runt. Länsstyrelsen anser att det inte är säkert att utredningens förslag leder till att dessa faktorer ändras så mycket att den dygnetruntöppna vården i privat regi ökar i sådan omfattning att negativa konsekvenser undviks.

Utredningen tar upp att förhållandena snabbt kan ändras så att en aktör som upprätthållit beredskapen i för lantbrukets djur i ett område inte längre kan göra det. Länsstyrelsen vill påtala att detta även gäller häst och sällskapsdjur. Om Distriktsveterinärernas verksamhet i ett område tas bort eller minskas och det sedan visar sig att privata aktörer inte kan ta ansvaret för beredskapen kan det vara mycket svårt att tillräckligt snabbt bygga upp kompetensen och personalresurserna igen. Detta bör beaktas innan beslut om eventuella minskningar i det statliga åtagandet gällande djursjukvård fattas.

Det faktum att förhållandena gällande privata aktörers möjlighet att upprätthålla beredskap snabbt kan ändras gör också att det är viktigt att den marknadsanalys som ska göras enligt förordning 2025:683 sker tillräckligt ofta för att förändringar ska hinna fångas upp i tid. Länsstyrelsen gör bedömningen att en analys bör göras varje år för att kunna följa tillgången på veterinära verksamheter.

7.5.3 Beredskapspass och beredskapsersättnings storlek

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att om nivåerna för beredskapsersättningen ska fastställas med exakta summor i en förordning. För att beredskapsersättningen ska vara aktuell och kunna uppnå sitt syfte behöver den vara marknadsanpassad och kunna revideras med jämna mellanrum. Ett sätt kan vara att nivåerna på ersättningen kopplas till prisbasbeloppet eller inkomstbasbeloppet då dessa räknas upp årligen.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag i avsnitt 7.5.3 om uppdelning i beredskapspass och att en förhöjd ersättning ska utgå för beredskapspass i samband med storhelger. Länsstyrelsen vill

dock påtala att helgdagar som inte infaller på en lördag eller söndag saknas i uppräkningsen av beredskapspass i inledningen av avsnittet samt i förslaget till ändring av förordningen (2025:683) om statens ansvar för veterinär verksamhet i avsnitt 1.3 (17 §).

7.6 Organisering av beredskapen och administrering av beredskapsersättningen

Länsstyrelsen tillstyrker att ansvaret för att organisera beredskapen, administrera beredskapsersättningen och utveckla och ansvara för en nationell beredskapstjänst ska ligga på Jordbruksverket. Det är viktigt att Jordbruksverket tillser att intressekonflikter inte uppstår mellan dessa uppgifter och Jordbruksverkets verksamhet Distriktsveterinärerna. I övrigt anser länsstyrelsen att Jordbruksverket själva ska ha en frihet i hur uppdraget ska genomföras och organiseras.

Enligt utredningens förslag ska uppdrag gällande sällskapsdjur inte kunna förmedlas via beredskapstjänsten, med undantag för avlivningar av djurskyddsskäl. Det är dock sannolikt att smådjursägare kommer att ringa beredskapstjänsten. Det vore därför lämpligt om beredskapstjänsten åtminstone ges i uppgift att tillhandahålla kontaktuppgifter till närmaste jouröppna smådjursklinik eller djursjukhus för att kunna hänvisa dessa djurägare vidare.

7.7 Ersättningen för veterinärkostnader för avlägset belägen djurhållning

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att tillämpningen av förordningen om ersättning för veterinärkostnader för avlägset belägen djurhållning samt ersättningsnivåerna och anslaget för ersättningen ska ses över.

I november 2025 beslutade Jordbruksverket om föreskrifter om stöd till företag med avlägset belägen djurhållning för vissa veterinärkostnader (SJVFS 2025:36), vilket innebär att delar av utredningens förslag har genomförts. Länsstyrelsen anser att det i samband med detta saknades tillräcklig konsekvensutredning, särskilt gällande den höjning av tidsgränsen för att få ersättning som genomfördes. Någon översyn av själva anslaget ingick inte heller. Länsstyrelsen anser därför att en översyn av anslaget bör göras och

att detta även bör innefatta en ny bedömning av tidsgränsen för att få ersättning.

9.8 Konsekvenser för djurhållare och djurskyddet

Länsstyrelsen anser att förslaget om att minska det statliga åtagandet går emot målet för den nationella landsbygdspolitiken som syftar till att skapa en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd. Länsstyrelsens uppfattning är att många människor som håller sällskapsdjur och häst ser möjligheten att deras djur kan få den vård de behöver som en försättning för att kunna bo kvar eller vilja bosätta sig på en plats. Förslaget innebär därför en risk att minska människors möjlighet att leva och verka i landsbygdsområden.

Gällande konsekvenser för djurskyddet hänvisar länsstyrelsen till de synpunkter som lämnats under rubriken 7.2 Omfattningen av det statliga åtagandet.

Allmänna synpunkter

Veterinärområden

Länsstyrelserna har fått information från Jordbruksverket om att ett veterinärområde troligen kommer att bli ett län. I avsnitt 7.6 föreslår utredningen att Jordbruksverket ska planera och besluta om fördelning av beredskapspass och att det i varje veterinärområde ska finnas minst en veterinär som har beredskap för sådan akut vård som omfattas av det statliga åtagandet. I de flesta län gör faktorer som djurtäthet och avstånd att flera veterinärer behövs för att upprätthålla beredskapen, både för att djur ska kunna få vård inom rimlig tid och för att veterinärernas arbetsmiljö ska vara godtagbar. Även ett mindre län som Blekinge är i nuläget uppdelat i två veterinärdistrikt. Länsstyrelsen vill betona vikten av att antalet veterinärer per veterinärområde ska anpassas efter regionala förutsättningar och att detta bör framgå så att en veterinär i beredskap per veterinärområde/län inte blir någon form av standard.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Ulrica Messing med länsveterinär Malin Collin som föredragande. I den slutliga

handläggningen har också enhetschef Sandra Draaisma och avdelningschef Robert Johannesson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.